

*Modelarea caracterului
într-o relație de mentorat*

După cum
FIERUL
ASCUTE
FIERUL

Howard și William Hendricks

Editura Casa Cărții, Oradea
2007

CUPRINS

Introducere	11
-------------	----

Partea întâi *Pentru bărbații care doresc să fie mentorați*

1. Influențat în propria devenire	15
2. „Cred în tine”	23
3. Cunoașterea propriilor nevoi	37
4. Ce caută mentorii?	49
5. Însemnele unui mentor	61
6. Găsirea unui mentor	75
7. Primii pași	87
8. Strategii de creștere	99
9. Atenție: Se lucrează!	111
10. Asumarea responsabilității	121

Partea a doua *Pentru bărbații care doresc să fie mentori*

11. O chemare adresată mentorilor	131
12. De ce e bine să fii mentor?	145
13. Responsabilitățile unui mentor	157
14. Cum să găsești un protejat	169
15. Și tu poți!	181
16. Învățați și creșteți împreună	195
17. Probleme și capcane de evitat	213
18. Să lăsăm o moștenire trainică	223

Anexă

Inițierea unui program de mentorat în biserica dumneavoastră	233
--	-----

Plan de acțiune

Pași practici în dezvoltarea unei relații puternice de mentorat, de James S. Bell, Jr.	239
---	-----

<i>Note</i>	269
-------------	-----

<i>Mulțumiri</i>	271
------------------	-----

ARTICOLE

Mentoratul de la egal la egal	34
Regulile lui A.W. Tozer cu privire la descoperirea de sine	41
Zece însemne ale unui mentor	65
Cât de bine îl cunoașteți pe potențialul mentor?	88
Barnaba: o lucrare de multiplicare	143
Ce este un mentor?	167
Instrumente și mijloace de evaluare	179
Relații de mentorat în Biblie	182
Bazele biblice ale mentoratului	193

DESPRE AUTORI

HOWARD HENDRICKS a obținut diploma de master în Teologie la Seminarul Teologic din Dallas, devenind mai apoi Doctor în Teologie la Colegiul Wheaton. Este un distins profesor și conferențiar al Seminarului Teologic din Dallas. Totodată este președinte al Center for Christian Leadership. Dr. Hendricks a scris și editat numeroase cărți printre care: *Heaven Help the Home* [Cerul ajută Căminul], *Predarea care schimbă vieți*, *Husbands and Wives* [Soți și Soții] și best-sellerul *Trăirea după Biblie*. Împreună cu soția sa Jeanne au patru copii ajunși la maturitate.

WILLIAM HENDRICKS este licențiat al Universității Harvard, cu două masterate, absolvite la Universitatea din Boston, respectiv la Seminarul Teologic din Dallas. Ocupă funcția de președinte al Hendricks Group, o grupare pentru dezvoltarea comunicării din Dallas. Este autor și coautor al numeroase cărți printre care: *Exit Interviews* [Interviuri finale], *Your Work Matters to God* [Lucrarea ta contează pentru Dumnezeu] și *I Ain't Goin' Back* [Nu mă mai întorc] și *Trăirea după Biblie*. Împreună cu soția sa Nancy au două fiice.

Introducere

O carte este în esență un dialog între autor și cititor. Ca autori ai acestui dialog, considerăm că este de folos să vă oferim încă de la început câteva informații importante, pentru ca cititorul să poată beneficia la maxim citind cele ce urmează.

În primul rând, veți observa că lucrarea este alcătuită din două părți. Aceasta deoarece mentoratul este o relație între două persoane, mentorul și persoana pe care o mentorează (deseori numită protejat). Am constatat din propria experiență că există mult mai mulți bărbați în căutare de mentori, decât cei care sunt dispuși să slujească ei înșiși ca mentori. Prin urmare, Partea întâi se adresează acestui grup majoritar de viitori protejați. Vom descrie aici beneficiile de a avea un mentor, cum puteți găsi un astfel de îndrumător, cum puteți pune relația în mișcare și cum să profitați din plin de pe urma acestei interacțiuni.

Partea a doua abordează aceeași relație din punctul de vedere al mentorului. În anumite privințe, mentorul este punctul cheie al relației. Astfel că vom explica ce este și ce face un mentor, provocându-i mai apoi pe bărbați să-și asume acest rol. Precum în Partea întâi, vorbim despre punerea bazelor relațiilor de mentorat, dar cel mai mult timp îl vom petrece în a vedea cum pot mentorii să-și „structureze” timpul cu protejații pentru a atinge un maxim de creștere și de profit.

Puteți începe prin a citi partea cărții care vi se pare cea mai utilă pentru nevoile dumneavoastră imediate. Totuși, este important să lecturați și cealaltă parte a cărții, pentru a prețui și celălalt aspect al relației. Să nu neglijați nici „Planul de acțiune” din continuarea textului principal. Pregătit de Jim Bell, un prieten bun de la Moody Press, acest ghid vă va ajuta să vă autoevaluați și să vă atingeți obiectivele în ceea ce privește dezvoltarea unei relații de mentorat.

În *După cum fierul ascute fierul*, am încercat să accentuăm mai degrabă partea practică decât cea teoretică, să răspundem la întrebarea „Cum?” mai degrabă decât la întrebarea „De ce?”. Aceasta deoarece obiectivul nostru în scrierea cărții, care e doar un abecedar al subiectului, este *de a-i implica pe bărbați în procesul de mentorat*. Scopul nostru este acela de a vedea sute, chiar mii de cititori dezvoltând relații de mentorat, ca rezultat al citirii acestui material. Recunoaștem că baza teoretică și cercetarea empirică asociate mentoratului sunt importante, începând chiar să lucrăm la o altă lucrare ce va avea în vedere câteva

dintre aceste aspecte. Aici însă, scopul nostru este de a-i implica pe bărbați în relații vitale unii cu alții.

Iată așadar, că am ajuns la un alt aspect al lucrării: *După cum fierul ascute fierul* se adresează îndeosebi bărbaților. Aceasta în mare parte datorită intenției noastre de a ne conforma programului conferințelor „Promise Keepers” din 1995 dedicate nevoilor și problemelor bărbaților. Desigur, mentoratul este un proces de care femeile pot beneficia la fel de bine precum bărbații, așa încât prin direcționarea discuției înspre bărbați nu intenționăm să le excludem pe femei. Toate conceptele și principiile prezentate aici se aplică probabil în mod egal atât femeilor cât și bărbaților și, exceptând anumite cazuri specifice, cititoarele pot foarte bine înlocui cuvintele „bărbat” sau „bărbați” cu „femeie” respectiv „femei”, fără a schimba esența a ceea ce dorim să comunicăm. (Următoarea carte despre mentorat va dezbate chestiunile legate de acest subiect atât din perspectiva femeilor cât și din cea a bărbaților.)

Unii dintre cititori – în mod special cei care sunt creștini de ceva timp – ar putea crede că „mentoratul” este doar un cuvânt extravagant pentru ucenicie. Nu încape îndoială că cele două concepte sunt înrudite și întrucâtva întrepătrunse. Nu au însă aceeași semnificație (vezi p. 184). Mentoratul nu se limitează la viața spirituală a unei persoane: rugăciune, citirea Bibliei, implicare în biserică și alte activități religioase. După cum vom vedea, influența mentorilor tinde să afecteze domenii ale vieții ce trec dincolo de chestiuni personale și religioase.

Pentru a face acest material cât mai accesibil cu putință, am inclus numeroase ilustrații din viața unor oameni. Cele mai multe dintre aceste istorisiri provin din literatura mentoratului și din experiența personală. În câteva cazuri am schimbat numele și circumstanțele pentru a proteja identitatea persoanelor implicate.

Ca un ultim aspect, de acum înainte veți observa că narațiunea e făcută la persoana întâi singular. Vocea pe care o auziți este cea a lui Howard. Aceasta deoarece este mult mai ușor să scrii la singular decât la plural, și pentru că Howard predă și practică acest subiect de mai bine de 45 de ani. Rețineți însă, că sunt doi autori (care întâmplător sunt tată și fiu) și care conlucrează pentru a vă convinge să aderați la credința pe care o împărtășesc cu privire la valorile mentoratului.

Partea întâi

**PENTRU
BĂRBAȚII
CARE
DORESC
SĂ FIE
MENTORAȚI**

INFLUENȚAT ÎN PROPRIA DEVENIRE

Să începem cu o întrebare: *Cine sunt oamenii care v-au ajutat să deveniți ceea ce sunteți astăzi?* Mă refer la acei oameni care v-au marcat, care au avut un impact semnificativ, care au lăsat o amprentă de durată asupra vieții dumneavoastră. Acele persoane care în momente critice, v-au redirecționat viața în așa fel, încât

astăzi, uitându-vă în urmă, să spuneți: „Niciodată nu aș fi ajuns să fiu ceea ce sunt dacă nu ar fi existat influența acelei persoane”.

Evident, cel mai probabil ne vom gândi mai întâi la unul sau la ambii părinți. S-ar putea să fi fost binecuvântat cu un tată care în mod consecvent v-a călăuzit prin cuvinte înțelepte și a modelat în dumneavoastră calitățile dragostei și ale spiritului de sacrificiu. Poate că mama a fost cea care v-a pregătit terenul, răspunzând loviturilor puternice cu o credință și un caracter și mai puternic.

Mă gândesc însă în primul rând la persoane din afara familiei: un profesor, un pastor de tineret, un vecin, un om din propria biserică, persoane care au fost foarte puțin interesate, sau chiar deloc, de bunăstarea dumneavoastră, dar care, cu toate acestea, v-au invitat să faceți parte din viața lor în așa fel încât v-au marcat viața pentru totdeauna.

Dacă ați cunoscut o persoană care se potrivește acestei descrieri, cunoașteți din experiență proprie ce diferență profundă și de durată poate face o astfel de relație. Dacă nu, vă asigur că beneficiile sunt de netăgăduit (după cum vom vedea în cele ce urmează).

Cât despre viața mea, îmi aduc aminte de câteva figuri influente care au fost folosite în mod strategic de Dumnezeu pentru a-mi schimba cursul vieții. Prima astfel de persoană a fost Walt. Dacă nu ar fi fost Walt, mă îndoiesc că aș fi ajuns vreodată un urmaș al lui Isus Cristos.

Provin dintr-o familie destrămată. Părinții mei s-au despărțit înainte de a mă naște și nici unul dintre ei nu a dat prea multă atenție stării mele spirituale. Ca s-o spun pe șleau, aș fi putut să trăiesc, să mor și să ajung în iad fără ca cineva să se intereseze de soarta mea.

Lui Walt însă i-a păsat. Era membrul unei mici biserici din cartierul meu, care a manifestat pasiunea de a influența comunitatea pentru Cristos.

„CE-AI ZICE SĂ NE JUCĂM ÎMPREUNĂ?”

Lui Walt îi plăcea să atragă copii de 9-10 ani înspre învățăturile Evangheliei. Nu voi uita niciodată acea dimineață de sâmbătă în care l-am cunoscut. Eram întins pe un trotuar din Philadelphia, jucând Marbles. Deodată cineva a apărut lângă mine. Am privit în sus și am văzut un tip uriaș înălțându-se alături. L-am măsurat cu privirea: avea către doi metri. Am rămas cu gura căscată.

– Băiete, ce-ai zice să vii la Școala Duminicală? m-a întrebat.

Era o întrebare total nepotrivită. Pentru mintea mea, tot ce avea legătură cu cuvântul „școală” îmi dădea fiori. Așa că am clătinat din cap în semn că nu.

Walt însă, de-abia se încălzise.

– Ce-ai zice să ne jucăm împreună? m-a întrebat el așezându-se pe vine.

Acum vorbea pe limba mea.

– Sigur! am răspuns eu și am pregătit repede jocul. Fiind cel mai bun jucător de Marbles din partea locului am fost chiar convins că l-aș putea bate cu ochii închiși pe noul meu adversar.

Mă credeți sau nu, a câștigat *fiecare partidă*! De fapt, a capturat fiecare bilă pe care o aveam. Mi-a capturat și inima între timp. Poate că pierdusem o partidă și o parte din mândria mea în ziua aceea, dar am câștigat ceva infinit mai prețios – prietenia unui om pentru care contam. Un om mare, un om mai în vârstă, un om care realmente s-a coborât la nivelul meu, îngenunchind să joace o partidă de Marbles. Din acel moment, unde se ducea Walt, mă duceam și eu.

DOCTORAT ÎN ATENȚIE

Walt s-a impus în viața mea, în decursul anilor ce au urmat, într-un mod care m-a marcat pentru totdeauna. Obişnuia să ne ducă, pe mine și pe ceilalți băieți din grupa lui de Școală Duminicală, în expediții.

N-am să uit niciodată acele vremuri. Avea probleme cu inima și sunt sigur că nu i-am făcut deloc bine alergându-l prin păduri așa cum obișnuiam. Nu părea însă să-l deranjeze, pentru că îi păsa de noi. De fapt, el a fost probabil prima persoană care mi-a arătat o dragoste necondiționată.

A fost, de asemenea, un model de credincioșie. Nu-mi amintesc să fi venit vreodată la Școala Duminicală nepregătit. Nu era el cel mai strălucit învățător din lume; de fapt, nu prea avea pregătire în sensul acesta. În plan profesional era comerciant de unelte. Era însă sincer și creativ pe deasupra. A găsit modalități de a ne implica, pe noi băieții, în procesul de învățare: o abordare care a contribuit definitiv la propriul meu stil de predare.

Prin toate aceste lucruri, Walt l-a întrupat pe Cristos pentru mine. Și nu doar pentru mine, ci și pentru alți 13 băieți din cartierul meu, nouă dintre ei provenind, de asemenea, din familii destrămate. În mod remarcabil, 11 dintre noi am urmat o carieră ca lucrători creștini – destul de ironic având în vedere că Walt a terminat doar șase clase. E un fapt care ne arată că un om nu are nevoie de diplome pentru ca Dumnezeu să-l folosească pentru modelarea unui alt om.

PREDICATORUL ȘI PROTEJATUL SĂU

Pe de altă parte, Dumnezeu înzestrează oamenii cu un anume har, astfel încât ori de câte ori aceștia își deschid gura, o altă persoană undeva pare să profite de pe urma acestui lucru. Donald Grey Barnhouse a avut o astfel de influență asupra mea, mai ales în perioada în care abia îmi începusem meseria.

Dr. Barnhouse a fost timp de mai mulți ani pastor al *Tenth Presbyterian Church* din Philadelphia. A fost un predicator extraordinar și un profund interpret al Scripturii. Deseori spunea că „mărimea Dumnezeului tău determină mărimea credinței tale”. El însuși avea o imagine măreață despre Dumnezeu iar din punctul meu de vedere, avea și o credință imensă. Poate că aceasta este cea mai mare moștenire pe care mi-a lăsat-o: viziunea lui grandioasă asupra Mântuitorului.

M-a învățat, de asemenea, importanța comunicării clare. Era un maestru al ilustrațiilor, capabil să facă cele mai uimitoare analogii folosindu-se de cele mai obișnuite experiențe zilnice, pentru a zugrăvi cele mai adânci adevăruri spirituale. Tânjeam să fac acest lucru la fel de bine ca și el. Prin urmare, într-o zi l-am rugat să-mi arate și mie cum se face. Răspunsul lui a fost concis: